

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Командна робота та експертна діяльність»

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Код і найменування спеціальності	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма «Економіка»
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, Загальна кількість годин – 120, із яких: денна форма здобуття освіти: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та публічного управління
Контактні дані розробника(ів)	Медвідь Вікторія Юріївна, завідувач кафедри економіки та публічного управління, д.е.н., професор, ауд. 475 (навчальний корпус 4) e-mail viktoriiia.medvid@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/medvid-viktoriya-yuriyivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумови відсутні
Компетентності	загальні: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. спеціальні (фахові): СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей
Результати навчання	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку. РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: соціальна свідомість, емпатія, емоційний інтелект, міжособистісні комунікації, здатність логічно й системно мислити, працювати в команді, креативно мислити тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів компетентностей, необхідних для організації колективної наукової діяльності, управління дослідницькими проєктами, проведення незалежної економічної експертизи та ефективної комунікації результатів досліджень у професійному середовищі на національному та міжнародному рівнях.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретико-методичні основи формування дослідницьких команд в наукових проєктах
Тема 2. Методологія наукової експертизи та консультування
Тема 3. Лідерство та етика в наукових колабораціях
Тема 4. Стратегічне планування та фандрейзинг для дослідницьких груп
Тема 5. Технології прийняття групових рішень та фасилітація
Тема 6. Комунікація та адвокація результатів наукової діяльності
Тема 7. Взаємодія з міжнародними партнерами в наукових проєктах

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення; бесіда;*

наочні методи: *ілюстрування; демонстрування;*

практичні методи: *робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді;*

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

методи формування пізнавальних інтересів: *створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.*

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: *дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, «Мозковий штурм», кейс метод, комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.*

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: *опитування, бесіда, доповідь;*

методи письмового контролю: *самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.*

методи самоконтролю: *самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.*

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

- щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання

	<p>академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist</p>
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим</p>
<p>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки.</p> <p>Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	
<p style="text-align: center;">Основні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Войтко С.В., Грінько І.М. Експерти в командній роботі: підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во: Політехніка, 2022. 200 с. URL: https://surl.li/pkqpno 2. Буріменко Ю. І. Управління проектами: навч. посіб. / Ю. І. Буріменко та ін.; за ред. Ю.І. Буріменко. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2017. 207 с. 	

3. Горбунова В. В. Психологія командотворення: ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 380 с. URL: <https://surl.lu/maecxl>
4. Морушко О. О., Химиця Н. О., Голошук Р. О. Організація командної роботи: навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2026. 149 с.
5. Грабовецький Б. Є. Методи експертних оцінок: теорія, методологія, напрямки використання : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2010. 171 с. URL: <https://surl.li/whiqtg>
6. Чернявська О. В., Соколова А. М. Фандрайзинг: навч. посіб. 2-ге вид., з доопрац. та допов. Київ : Алерта, 2015. 272 с. URL: <https://surl.li/hsgeck>

Допоміжні:

1. Вороніна В., Захарова Л. Стратегічне управління роботою команд в умовах сучасного наукового, інноваційного та бізнес-середовища. *Acta Academiae Beregsiensis. Economics*. 2023. № 4. С. 613–622. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2023-4-613-622>
2. Карпілянська, М. Дослідження лідерства в роботах українських науковців. *Організаційна психологія. економічна психологія*. 2023. 30(4), 84-95. DOI: <https://doi.org/10.31108/2.2023.4.30.8>
3. Костенко Р. В. Розвиток лідерських якостей майбутніх менеджерів наукових проектів. URL: <https://dspace.oano.od.ua/server/api/core/bitstreams/a7400d2e-0a04-43f5-bca8-7db856d7f7b2/content>
4. Antes AL, English T, Solomon ED, Wroblewski M, McIntosh T, Stenmark CK, DuBois JM. Leadership, management, and team practices in research labs: Development and validation of two new measures. *Account Res*. 2025 Nov;32(8):1496-1523. DOI: <https://doi.org/10.1080/08989621.2024.2412772>.
5. Ільченко В. М., Кубай Д. В., Пістунова В. О. Ефективні інструменти та стратегії залучення фінансування через фандрайзинг та грантрайтинг: від ідеї до реалізації. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 2 (49). С. 213-217. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-33>

Інформаційні ресурси:

1. Етичні проблеми співавторства у наукових публікаціях: URL: <https://soer-publ.com.ua/uk/blog/etichni-problemi-spivavtorstva/>
2. Конкурси наукових досліджень. URL: <https://www.nas.gov.ua/activity/competitions>
3. Конкурс дослідницьких проектів молодих учених та основний конкурс МОН: затверджено результати експертизи. URL: <https://mon.gov.ua/news/konkurs-doslidnytskykh-proiektiv-molodykh-uchenykh-ta-osnovnyi-konkurs-mon-zatverdzheno-rezultaty-ekspertyzy>
4. Основний конкурс 2025. URL: <https://nauka.gov.ua/information/fk2025/>

Реквізити

затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та публічного управління, протокол № 14 від 19 січня 2026 року

Додаток до силябусу
**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти денної форми навчання			Разом
	Опитування (участь в дискусії)	Виконання вправ на практичних заняттях	Тести	
Тема 1. Теоретико-методичні основи формування дослідницьких команд в наукових проєктах	4	4	4	10
Тема 2. Методологія наукової експертизи та консультування	4	4	4	12
Тема 3. Лідерство та етика в наукових колабораціях	4	4	4	10
Тема 4. Стратегічне планування та фандрейзинг для дослідницьких груп	4	4	4	12
Тема 5. Технології прийняття групових рішень та фасилітація	4	4	4	10
Тема 6. Комунікація та адвокація результатів наукової діяльності	4	4	4	10
Тема 7. Взаємодія з міжнародними партнерами в наукових проєктах	4	-	4	10
Доповідь				20
Разом	28	24	28	100

**Доповідь готується здобувачем вищої освіти та доповідається на конференції будь-якого рівня. Є обов'язковим елементом.*

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях:

Рівень опанування РН	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті	4,0
Достатній	Відповіді в цілому вірні, але містять деякі помилки. Висока активність на занятті.	3,0
Середній	Відповіді містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача як середні. Висока активність на занятті.	2,0
Низький	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Незначна активність або пасивна поведінка на занятті.	1,0
Незадовільний	Відповіді невірні. Пасивна поведінка на занятті.	0,0

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Рівень опанування РН	Кількість правильних відповідей на тестові завдання	Кількість балів
Високий	вірні понад 90% відповідей	4,0
Достатній	80-90% відповідей вірні	3,0
Середній	70-79% відповідей вірні	2,0
Низький	60-69% відповідей вірні	1,0
Незадовільний	Понад 40% відповідей невірні	0

Шкала та критерії оцінювання опитування (участь в дискусії)

Рівень опанування	Якісна оцінка відповідей, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Демонструє глибоке розуміння методології наукової експертизи та стратегічного планування. Вільно оперує інструментами фандрейзингу та технологіями прийняття групових рішень. Пропонує оригінальні стратегії адвокації результатів та взаємодії з міжнародними партнерами. Чітко аргументує позицію щодо етики в колабораціях. Проявляє лідерство, високу культуру фасилітації та креативність у формуванні дослідницьких команд	4,0
Достатній	Розуміє основи формування наукових груп та принципи стратегічного планування, але може допускати незначні неточності в термінології. Відповіді правильні, проте аналіз механізмів міжнародної співпраці або методів консультування може бути недостатньо глибоким. Бере активну участь у дискусіях, володіє навичками командної роботи та базовими методами фасилітації, хоча рідко пропонує власні інноваційні підходи.	3,0
Середній	Має фрагментарні знання про етику наукових колаборацій та технології групових рішень. Допускає помилки у трактуванні понять адвокації чи процесу наукового консультування. Відповіді потребують навідних запитань. У командній роботі малоефективний, формально бере участь у дискусіях щодо фандрейзингу. Навички стратегічного планування розвинені слабо, ініціатива у вирішенні кейсів відсутня.	2,0
Низький	Знання про методи формування дослідницьких команд та міжнародну взаємодію є поверхневими. Допускає грубі помилки при описі процедур наукової експертизи. Відповіді нелогічні або фрагментарні. Уникає обговорень питань етики та лідерства. Не здатний працювати в команді під час фасилітаційних сесій, порушує етику наукової комунікації.	1,5
Незадовільний	Не володіє базовими поняттями курсу (фандрейзинг, фасилітація, адвокація). Відповіді на питання щодо методології експертизи або стратегічного планування відсутні або повністю хибні. Демонструє негативне ставлення до навчання, відмовляється від виконання завдань з моделювання дослідницьких проєктів. Не здатний до професійної комунікації та наукової співпраці.	0,0

Шкала та критерії оцінювання доповіді

Підкритерій	Рівень опанування	Опис	Бал
Наукова новизна та актуальність	Високий	Наукова новизна та актуальність теми дослідження чітко обґрунтовані, робота має високий рівень актуальності	5
	Достатній	Наукова новизна та актуальність теми дослідження обґрунтовані, робота має достатній рівень актуальності	4
	Середній	Наукова новизна та актуальність теми дослідження частково обґрунтовані, робота має середній рівень актуальності	3
	Низький	Наукова новизна та актуальність теми дослідження слабо обґрунтовані, робота має низький рівень актуальності	2
	Незадовільний	Наукова новизна та актуальність теми дослідження не обґрунтовані	1
Логіка та структура доповіді	Високий	Доповідь логічно побудована, містить всі необхідні структурні елементи	4
	Достатній	Доповідь логічно побудована, але деякі структурні елементи представлені нечітко	3
	Середній	Доповідь частково логічно побудована, деякі структурні елементи відсутні	2
	Низький	Доповідь містить логічні неузгодженості, структура доповіді порушена	1
	Незадовільний	Доповідь нелогічна, структура доповіді відсутня	0
Ясність та чіткість викладу	Високий	Здобувач вищої освіти чітко, ясно і стисло викладає суть і результати дослідження	3
	Достатній	Здобувач вищої освіти достатньо чітко і ясно викладає суть і результати дослідження	2
	Середній	Здобувач вищої освіти викладає суть і результати дослідження, але не завжди чітко і ясно	1
	Низький	Здобувач вищої освіти викладає суть і результати дослідження нечітко і незрозуміло	0
	Незадовільний	Здобувач вищої освіти не може викласти суть і результати дослідження	0
Зміст			0-12
Повнота та глибина відповідей	Високий	Здобувач вищої освіти дає повні та ґрунтовні відповіді на всі запитання	3
	Достатній	Здобувач вищої освіти дає достатньо повні та ґрунтовні відповіді на більшість запитань	2
	Середній	Здобувач вищої освіти дає неповні або поверхневі відповіді на деякі запитання	1
	Низький	Здобувач вищої освіти дає неповні або поверхневі відповіді на більшість запитань	0
	Незадовільний	Здобувач вищої освіти не може дати відповіді на запитання	0

Аргументація та захист	Високий	Здобувач вищої освіти вміє аргументовано захищати свої пропозиції та відповідати на критичні зауваження	2
	Достатній	Здобувач вищої освіти захищає свої пропозиції та відповідає на критичні зауваження, але аргументація потребує доповнення	1
	Середній	Здобувач вищої освіти не завжди може аргументовано захищати свої пропозиції та відповідати на критичні зауваження	0
	Низький	Здобувач вищої освіти не може аргументовано захищати свої пропозиції та відповідати на критичні зауваження	0
	Незадовільний	Здобувач вищої освіти ігнорує критичні зауваження та не може захистити свої пропозиції	0
Запитання та відповіді			0-5
Якість демонстраційних матеріалів	Високий	Демонстраційні матеріали якісно оформлені, інформація на слайдах добре структурована та візуально приваблива	4
	Достатній	Демонстраційні матеріали оформлені з деякими недоліками, інформація на слайдах структурована, але не завжди візуально приваблива	3
	Середній	Демонстраційні матеріали оформлені з суттєвими недоліками, інформація на слайдах не завжди добре структурована	2
	Низький	Демонстраційні матеріали оформлені неякісно, інформація на слайдах не структурована та важко читається	1
	Незадовільний	Демонстраційні матеріали відсутні або оформлені неякісно, інформація на слайдах не структурована та недоступна для сприйняття	0
Культура мовлення	Високий	Здобувач вищої освіти чітко висловлює свої думки, використовує грамотну мову та дотримується регламенту	1
	Достатній	Здобувач вищої освіти чітко висловлює свої думки, але допускає деякі помилки у мовленні	1
	Середній	Здобувач вищої освіти допускає помилки у мовленні, що ускладнює сприйняття інформації	0
	Низький	Здобувач вищої освіти допускає численні помилки у мовленні, що суттєво ускладнює сприйняття інформації	0
	Незадовільний	Здобувач вищої освіти не може чітко висловити свої думки, допускає численні помилки у мовленні	0
Презентація			0-3

Рівень опанування РН	Кількість балів
Високий	19-20
Достатній	14-18
Середній	8-13
Низький	4-7
Незадовільний	0-3

Форма проведення підсумкового контролю згідно робочого та навчального плану – **залік.**